

Nicolae MOGHILEANSCHI
1877-1966

Natalia-Maria Șveț

Specialist în domeniul viticulturii și vinificației, doctor în științe biologice, doctor habilitat în științe tehnice, jurnalist, bibliograf și pedagog.

S-a născut la 22 martie 1877, la Priluki, regiunea Cernigov. A decedat la 17 iulie 1966, la Chișinău.

A făcut studii secundare la un gimnaziu din Cernigov. A urmat cursurile Școlii de Viticultură din Basarabia (1897-1902).

Întemeietor de publicații periodice, lansează în 1902 la Chișinău o revistă de specialitate, intitulată „Листок виноградарства, виноделия и плодоводства”, iar în 1907, a tipărit la Odesa o altă revistă de specialitate „Виноградарство и виноделие”.

Revenit la Chișinău (1908), a activat în cadrul redacției ziarului „Бессарабская жизнь” și a organizat Secția Chișinău a Societății Pomicultorilor. A fost fondator și director al publicației bisăptămânale a Societății Agricole din Basarabia „Бессарабское сельское хозяйство” (1908-1917), care era nu numai o revistă teoretică, ci și una orientată spre propagarea rezultatelor practice. A organizat tipărirea unor calendare agricole, ca supliment la revistă în anii 1912, 1914 și 1917.

Stabilit în Rusia (1918-1954), a ocupat diferite funcții: secretar al Societății Agricole a Rusiei de Sud, conducătorul Asociației guberniale a proprietarilor de pământ, profesor și șef de catedră la Institutul Agricol din Odesa, director al Școlii de Pomicultură din Odesa, colaborator științific la Institutul de Protecție a Plantelor din Petersburg.

În 1954, revine la Chișinău, angajându-se colaborator științific superior la Institutul de Cercetări Științifice în domeniul pomiculturii, viticulturii și vinificației din Moldova. Deține funcția de redactor al revistei „Вестник плодоводства, виноградарства и виноделия” (1925-1929), editată la Harkov.

Membru în colegiul de redacție al revistei „Сад и огород” din Petersburg (1928-1933).

A publicat peste 150 de lucrări științifice în domeniul istoriei Basarabiei, geografiei economice, statisticii, pomiculturii, viticulturii și vinificației, peste 500 de articole publicate în ziare și reviste, precum și bibliografiile: „Материалы для указателя литературы по Бессарабии: Список книги статей, относящихся к Бессарабии, из библиотеки Н. К. Могилянского” (1912); „Географический и статистический очерк Бессарабской губернии” (1912); „Библиография литературы об особенностях подвоев применяемых в виноградарстве и о их влиянии на привитые растения” (1934) etc.

Pe parcursul vieții sale a întocmit trei biblioteci, câte una pentru fiecare epocă. Prima sa bibliotecă, bibliografia căreia a fost reprodusă în volumul „Материалы для указателя литературы по Бессарабии” traducere/transliterare (1912), s-a pierdut în 1918, când trece clandestin Nistrul și se stabilește în Rusia Sovietică. Acolo a adunat o bibliotecă nouă care a ars în timpul războiului, pe când se afla la Pușkino. Cea de-a treia bibliotecă, și ultima, și-a constituit-o până la sfârșitul vieții.

După moartea sa, biblioteca a fost achiziționată de Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Pomiculturii, Viticulturii și Vinificației din Moldova.

Lucrările bibliografice ale lui Nicolae Moghileanschi constituie o etapă în dezvoltarea bibliografiei basarabene, păstrându-și și astăzi importanța și actualitatea. Este întemeietorul bibliografiei agricole în Moldova.

A se vedea și articolul din „Calendar Național 2002”. – Chișinău, 2002. – P. 106-107.

Bibliografie:

Colesnic, Iurie. Cercetătorul Basarabiei : [despre Nicolae Moghileanschi] // Colesnic, Iurie. Bibliologi, bibliofi li și colecționari basarabeni / Iurie Colesnic. – Chișinău : BNRM, 2019. – P. 42-45.

Moghileanschi Nicolae // Chișinău : Enciclopedie – Chișinău : Museum, 1997. – P. 316.

Moghileanschi Nicolae // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească (secolul al XIX-lea) : Dicționar. – Chișinău : Civitas, 2007. – P. 199.